

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

На 1 год 30 м.; на 3 м-цы — 2 р. 80 м.; на 6 м-цаў — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 м.

ПАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок непаралі (або на тэсту) — 50 м. Іншыя тарыфы — 1 р. Паслужыць у дзв. разам дараваць. Пры шматразовым друкаванні — снідаць на згоду.

ЗВЯЗДА

Рэдакцыя і галоўн. кантора СУБОТА, 2 ЧЭРВЕНЯ 1923 г. № 126 (2933) Конт. асобнага нумару Усходы 5 коп.

КПЗБ НА ПЕРАДАВЫХ ПАС...

896. г. ДВІНІ ГРАД Университетская набережная 7/9 Фундамент, Библиотеке Лен. Гос. Университета 1-й в. Дек.

Ін наярэдадні падзення Паўднёўцы занялі Баодзін

Паўночцы пастанаўлі здаць сталіцу

ПАСТАНОУЛЕНА ЗДАЦЬ ПЕКІН

ТОКІЁ, 31. Як паведамляе агенцтва Сімбун-Гэнга, вайсковыя колы Японіі мржучы, што Пекін будзе заняты паўднёўцамі ў бліжэйшых дні. Важнейшыя стратэгічныя пункты на подступах да Пекіну поўдн — Баодзін заняты паўднёўцамі.

На апошнім ваеннай нарадзе было пастанаўлена адступіць да Ляоліхо — станцыі ў 30 міль ад Пекіну.

ШАНХАЙ, 31. Як паведамляе японскае агенцтва Тоху, у штаб Цао-ліна аддан загад аб адступленні Паводле востан, Чжан Цао-лін рашы пакінуць Пекін на працягу бліжэйшых дзён.

Згодна з тымі-ж паведамленнямі Чжан Цаун-чан (адзін з лідэраў паўночцаў, робіць спробу пачаць перагаворы з Ен Сі-шанам аб пераходзе на боц паўднёўцаў. Агенцтва нанкінскага ўраду Го-Мінг паведаміла, што ў Пекіне на ванаале Пенін-Мундэнкай чыгуны стаяць напалатовае цягнікі, прызначаныя для Чжан Цао-ліна і яго штабу.

Помнік ахвярам ШАНХАЙСКАГА РАССТРЭЛУ

ШАНХАЙ, 31. Учора, з прычыны трагедыйнага шанхайскага расстрэлу 30-га мая 1923 году, у нітаной частцы Шанхая адкрыты грандыёзны помнік ахвярам расстрэлу.

10-гадовы юбілей т. Чычэрына прывітаньні ад дыплёматычнага корпусу

МАСКВА. Тав. Г. В. Чычэрыны м атрыманы прывітаньні з прычыны дзесяцігодзьдзя яго дзейнасьці ад т. т. Максіма Горкава, ад т. т. Кержанцава, Языкова, Альшанава, Бруханова і шмат іншых.

ВЯНІЗАЦЫЯ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАУ

ШАНХАЙ, 31. Нанкінскі ўрад пастанаўіў увесці на Уоіх урадавых школах, пачынаючы з восені бягучага году, двухгадовы курс вайсковага навучаньня, а на працягу летніх намінуў правесці трохтыднёвы курс вайсковай падрыхтоўкі дзяцей.

РЭПРЭСІ ПРОЦІ КАМУНІСТЫХ

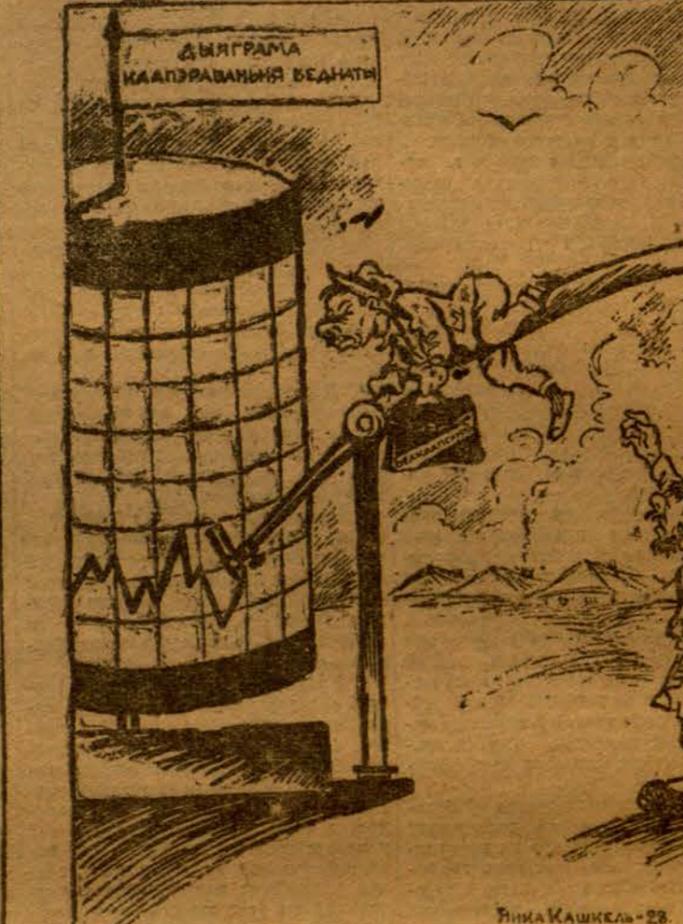
ШАНХАЙ, 31. Як паведамляюць японскія ўлады ўзямцкім прасялоўаным супроць камуністыя. На доім горадзе абываюцца масавыя зборы і шматлікія арышты. Паліцэйскія ўлады паведамілі, што ў часе апошніх вобласкаў былі знойдзены нумары штодзённай газэты „Рабоча-сяльскае армія“, а таксама лістоўкі, выданыя кітайскім камсамалам да задатку шанхайскага расстрэлу 30-га мая.

Нота нанкінскага ўраду Японіі

ШАНХАЙ, 31. Намісар па зьмежных справах у Шанхаі перадаў японскаму консулу ноту пратэсту супроць рэпрэсій у адносінах да нітайцаў, што жыўць у Японіі. Нота адзначае, што пасля падзей у Чжэньіні японскія ўлады без усякіх падстаў арыштоўваюць нітайцаў, а таксама перашкаджаюць ім займацца сваёй прафэсіяй.

ДОБРАЯ ПАРАДА

Справа сьмартаньня фондаў наапараваньня бедных пастаўлена дронна. Сходы беднацы па пытаньнях наапараваньня праводзяцца рэдка.

Бядняк каапаратару:—Ты, братка, пасунься бліжэй да мяне, тады праца пойдзе ўгору...

2 дні над Віцебскам ідзе дождж і град

Разьлівам зьнесены жылыя будоўні.—Вуліцы пад вадой

Пагроза абвалу набярэжнай Дзэвіны

ВІЦЕБСК, 1-VI. (Па тэлегр. ад уласнага кар.) Ліўнем і градам, які пачаўся ўчора і працягваецца лічы і сёньня, нанесена шмат шкоды гораду з асаблівым. Разьлівам ракі Віцьбы зьнесены дзьве жылыя будоўні. У раіміусе 10 адрот вакоя гораду заліты сенажаці. Арлоўскае вуліца пад вадой, даліны склади савоу снажывецкіх таварыстаў. Верхняй набярэжнай Дзэвіны пагражае абвал. Прыняты напераджоучыя меры.

У Заходняй Беларусі

НОВАЯ КАТАРЖНЫЯ ЗЬЕЗД Т-ВА БЕЛАРУСКАЙ

Нямецкі друк аб шахцінскім працэсе

Пэцііны ў фінансаваньні змовы

Анты-італьянскія дэманстрацыі ў Юга-Славіі

Пэцііны ў фінансаваньні змовы

...на гэтага часу я прамаўляю ў Бельгі...
 — Я гэтага ні бачу.
 — Ну, спытай, пакульшчасна-у нааўнасці?
 — Нявольнае можа быць...
 — Навольнае, — кажа т. Крыленка,
 — тое самае, за якое Калгану плі-
 цю вам грошай?
 — Мне Калгану грошай не плаціў.
 Гэта глушыня.

...Стан горнага нагляду быў не-
 здавальняючы, — адказае сьведка.
 Канальні наведвалася рэдка, не
 павярталася ўвага на існуючыя ве-
 лікі буйныя вытворчыя дэфекты. З
 зямляў у інжынерскіх кнігах горна-
 га нагляду можна ўсталяваць, што
 на апошнія два гады прадпрыемства
 наведвалі больш частаю Жалкоў-
 сьці і Антопаў, які не звярталі на-
 должнай увагі на недахопы ў систе-
 ме працоўні, нездавальняючы стан
 працэсу, вентыляцыі і г. д.

**АДНОСІНЫ АНТОНАВА ДА ДЗЯРЖ-
 ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ**

На халадніце дзяржаўнага абві-
 наўнаў суд пераходзіць да абследа-
 ньня сутнасьці работы Антонова ў
 адносінах да дзяржаўнай прамысло-
 васьці. На цэлы рад пытаньняў дзяр-
 жаўнага абвінаўцы падсудны дае
 паліца ўхільлівыя адказы.

— Адносна канальні «Нова-Азоў-
 ськай кампаніі» вам быў вядомы
 факт не зацікаўлены? — пытаецца
 т. Крыленка.
 — Быў вядомы. Я даведаўся, што
 канальня канальня, калі гэта ўжо
 адраўляецца.
 — Вы лічылі распрацоўку каналь-
 ні перадавальнай і таму не зьвясці-
 лі ніякіх мер?
 — Так.
 — Вы даведаліся аб утойваньні
 Бесіргеніўці? Аб тым, што існуе
 Бесіргеніўца?

— Так, чуў, але ў якім стане...
 — Ведалі вы ці ня ведалі? — другі
 раз ставіць запытаньне т. Крыленка.
 Подсудны не дае ніякага адказу.
 На запытаньне т. Крыленкі, ці
 ведаў падсудны аб існаваньні Бесір-
 геніўскай праходкі, падсудны адказ-
 вае, што чуў, але паліца мала чуў.

— Далей т. Крыленка робіць спробу
 ўсталяваць, ці вядомы быў Антопаву
 характар паліцаў Бесіргеніўці.
 Подсудны ад простага адказу ўхі-
 ляецца і гаворыць, што яму было
 вядома наогул адносна характару
 лоходкі часткі канальні.

**ЗАЦНАУЛЕНАСЬЦЬ ДА ПРЫ-
 ВАТНАЕ АРЭНДЫ**

Суд потым надрабачна сьпшыяецца
 на тым, наколькі часта наведваў Ан-
 тонаў канальні дзяржаўнага прад-
 прыемства. Рад падсудных сьцьвер-
 джае, што за час іх работы яны ні
 разу не бачылі ў сабе Антонова.
 Роўдзельна з гэтым у справе маюцца
 сведкі, што Антопаў вельмі часта
 бываў на кар'еры, які знаходзіўся
 ў арэндзе ў прыватніка Мансурава.
 Так, Крыленка просіць суд аглясьціць
 акт агляду кнігі інжынерна-тэхнічна-
 га нагляду з заключэньнямі Антонова. Акт
 дэталічна аглядаючы Антонова на
 расьсьледваньні 20-ці інжынерных
 мынаў. З усіх пералічаных аб-
 сьведчаньняў у 18 выпадках заклі-
 чэнне Антонова выражана стэр-
 атаннаю формулаю: «Няічасьце
 адраўляецца на віце самога рабочага».

Антопаў заклікае, што фармулёўкі,
 напісаныя ў акце не дэталічныя.

НАШЧАСНЫЯ ВЫПАДКІ

На халадніце абвінавачаньня,
 суд аглядае статыстычную даведку
 рухавішчыкаў аб колькасці інжы-
 нерскіх мынаў за час з 1-га ве-
 сеньня 1926 году па кань 1927 году.
 Даведа дагледзіць нашчасныя мы-
 наў на канальні імя Вэрфюгана.
 На працягу паўтара год на гэтай
 канальні было 471 інжынерны вы-
 падк.

Сьведчыць два. Яны — сьведкі, двары
 іх знаходзіцца каля самой распра-
 цоўкі кар'еры Яны паказваюць, што
 ў часе падрыхтоўкі работ на кар'еры
 ў іх двары наліліся каменны, вагон
 да паўтара тудоў. Былі выпадкі
 цяжкага параненьня жывёны, што
 знаходзілася на двары. Наля харак-
 тэрна паказаньне сьведкі-селяніна
 Міхалічэнка.

Група сьведак.

Калі Міхалічэнка пасля доўгіх
 спроб дабіцца або спасаваньня
 арэнднага дагавору на кар'ер з Ман-
 суравым, або дабіцца таго ж Ман-
 сураў даў сродкі на перанос сьлі-
 ськіх двароў у іншае месца, зьвяр-
 нуўся да інжынера Антонова, як
 прадстаўніка горнага нагляду, дык
 Антопаў адказаў сьледчы:
 — Вы чалавек маленькі. Ад вас
 дзяржава маленькае карысьце. Вы
 дзяржава падатку якіх-небудзь 40 р.
 а вось Мансураў — ён дае тысяч пяць
 ў год прыбытку за арэнду.

**КАЛІ МІХАЛІЧЭНКА ПАСЛЯ ДОЎГІХ
 СПРОБ ДАБІЦЦА АБО СПАСАВАНЬНЯ
 АРЭНДАГА ДАГОВОРУ НА КАР'ЕР З МАН-
 СУРАВАМ, АБО ДАБІЦЦА ТАГО Ж МАН-
 СУРАЎ ДАЎ СРОДКІ НА ПЕРАНОС СЬЛІ-
 СЬКІХ ДВАРОЎ У ІНШАЕ МЕСЦА, ЗЬВЯР-
 НУЎСЯ ДА ІНЖЫНЕРА АНТОНАВА, ЯК
 ПРАДСТАЎНІКА ГОРНАГА НАГЛЯДУ, ДЫК
 АНТОНАЎ АДКАЗАЎ СЬЛЕДЧЫ:**

**ЛІСТ СЫНА КАЛАДУБА НА
 СУДзе**

Перад закрыцьцем пасаджэньні
 суд аглядае арыгінал ужо апублі-
 каванага ў друку лісту сына пад-
 суднага Андрэя Каладуба. У гэтым
 лісьце сын Андрэя Каладуба — кам-
 саромец, характарызуе свайго баць-
 ку, як заўвага ворага рабочай клас-
 і і зьяўляе, што ён лічыць для сабе
 гандэла насіць нават прозьвішча Ка-
 ладуба і ўзбуджае халадніцтва аб
 паданьні яму прозьвішча Шахцін.
 У сувязі з аглядаць гэтага
 лісту абаронца Андрэя Каладуба ў
 асобе абаронцы Караленкі адмаў-
 ляецца ад сьваго халадніцтва перад
 судом вымагань у суд сына Андрэя
 Каладуба ў якасьці сьведкі.

ДОПІТ ПАДСУДНАГА ЗЛІДЗА

На ранішнім пасаджэньні шахцін-
 скага працэсу 1-га чэрвеня дэпыт-
 вэнца падсудны Злідзе — горны ін-
 жынер.
 Допіт пачынаецца з устанавленьня
 дакладных дат і часу працы пад-
 суднага ў Донбасе пры савецкай
 уладзе.
 Злідзе абвінавачваецца ў сьвяд-
 чаньні затапаваньня канальні «Мя-
 ровая революцыя», ў распрацоўцы
 рыхлых мынаў у гугальню на Па-
 роўскай канальні і ў тым, што на-
 правілімімі разьлікамі зарплата
 ён вылікаў хвалаваньні сродк
 рабочых.
 Усё сваё шкодлівае працу ён вы-
 конваў на дырэктывах Самойлава,
 які атрымліваў праз тэхніка Кур-
 дзіна.

Вінаватым сябе Злідзе на пры-
 спаў. Аднак, усё што адказ на за-
 пытаньні суду і абвінавачаньня
 краіне абвінавачаньня і да абсурду су-
 працьня.

...таў будаўніцтва. Рэштка праякта
 знаходзіцца ў сталіні распрацоўкі
 ведамствамі. Спозьнінасьць прад-
 стаўленьня праякта і сьпешна з
 іх распрацоўкаю, якая амнікее
 адраўляе, робяць адмоўны ўплыў
 на якасьць гэтых праяктаў.
 — У гэтым годзе, — канстатуе прад-
 стаўнік РСІ, — работа на пабудовах
 разьртаваецца горш, чым у міну-
 лым годзе; няма палепшэньня ў
 адносінах да сьвачасовага прадстаў-
 леньня праяктаў і г. д.

— Да гэтага часу (канец мая), —
 адзначае прадстаўнік НКПРацы і
 спэцыя будаўнічых, — не даны яшчэ
 канкрэтныя зьвесткі на рабочую сі-
 лу, з прычыны чаго магчымы пера-
 боі і забесьпячэньні будаўніцтва
 кваліфікацыяў рабочаю сіляю.
 Уцягненьне рабочых у будаўніцтва
 праходзіць наогул вяла, нават горш,
 чым у мінулым годзе.
 — Немагчыма прыступіць да па-
 чатку работ, — сьведчыць Гендаль-
 строй, — з-за адсутнасьці зацьвер-
 джаных праяктаў і рабочых чар-
 жкоў з гэтыя прычыны затрымлі-
 вэюцца работы на пабудове цэн-
 тральнай малочнай у Менску, уні-
 версітэцкага гарадка і г. д.

Словам, гісторыя паўтараецца: у
 бліжэй будаўнічай кампаніі маюць
 месца тая-ж зьявішчы неарганіза-
 ванасьці, галавацтва і безадказ-
 насьці, якія так рашуча былі зафі-
 саваны ў пратэколах мінулага году
 і падшыты да справы, і якія, зда-
 велася, сталі ўжо маемасьцю архіў-
 ных паліц і стэрэаю для будучых
 гісторыкаў.

Ці ня зоймецца РСІ расьсьлед-
 ваньнем і пераўняньнем гэтых двух
 блізкамоў? Напэкаля-б, хоць-бы
 ў мэтах папярэджаньня магчымасьці
 зьяўленьня трэцяга «блывіюка» ў
 наступнай будаўнічай кампаніі...
 Нір.

**Хто вінаваты ў
 цяганіне?**

У пачатку лютага 1927 году ся-
 лане вёскі Яркава, Заслаўскага
 раёну, Менскае акругі, падані зая-
 вьлі ў райземадзел з просьбай пра-
 вэсьці земляўпарадкаваньне.

Райземадзелюўцы ахвотна за-
 дзіліся. Яны растлумачылі ўноў-
 наражаным сялян, што для аняты
 каморніка патрэбны грошы. Таму
 някай зьбіраўць па 3 руб. з двара
 і ўносяць у райземадзел. Як толь-
 кі грошы будуць унесены, яны
 прышлюць каморніка.

Трохнадзёўка апырнула сялянам,
 як горная рэзька. Таму грошы для
 аняты каморніка былі сабраць ў
 пэкалькі дзён і ўнесены ў райзем-
 адзел.

З таго часу прайшло каля паў-
 тара гадоў і сьляне в. Яркава ўсё
 яшчэ чакаюць каморніка.
 Заяўка ў земляўпарадкаваньні
 затармазіла ўсё жыцьцё вёскі. Ся-
 ланам трэба будавацца, трэба пе-
 райсьці на культурныя формы
 сельскае гаспадаркі, але без зем-
 ляўпарадкаваньня неабга зрушэ-
 нца з месца.

Хто вінаваты ў цяганіне?
 Селькор Т. Я. Яркаўскі.

Калчаткова Зьбіраўць Кумаўство і пратэцыянізм

**пры пасылцы на работу
 ПРАФСАЮЗЫ І ГРАМАДЗКАСЬЦЬ ПАВІННЫ ДАПАМАГЧЫ
 ВЫКАНАНЬНЮ ПАСТАНОВЫ ЦКК**

**Пастанова прэзыдыуму ЦКК КП(б)Б
 Аб рашучай барацьбе з прыватнымі запіскамі на Біржы
 працы**

На падставе вывучэньня матар'я-
 ляў расьсьледкоўскіх заметак і
 сьведкаў у органы РСІ, прэзыдыум
 ЦКК адзначае, што ў практыцы
 дзейнасьці біржы працы маюць
 месца выпадкі, калі пры пасылцы
 на работу беспрацоўных, а таксама
 пры вызначэньні зьяўляюцца ў
 працэдуры рознымі службовымі
 асобамі і адказнымі працаўнікамі
 запіскі, якія паказваюць на тэрмі-
 новасьць або неабходнасьць пасылкі
 на работу таго ці іншага беспра-
 цоўнага.

Лічыць, што гэтае зьявішча пры-
 водзіць да парушэньня правільнасьці
 пры пасылцы на работу і дапа-
 магае правуленьню пратэцыяні-
 зму, Прэзыдыум ЦКК КП(б)Б па-
 станаўляе:

Усяляк выступленьню службовых
 асоб і работнікаў з прыватнымі за-
 піскамі з поваду па-заарговаў па-
 сылак на працу таго ці іншага бес-
 працоўнага будзе разглядацца, як
 пратэцыянізм і таму падлягае
 прыцягненьню да адказнасьці, як за
 парушэньне дырэктыв партыі і
 прафсаюзу.

Прынаваць органы НКПРацы
 сумесна з гасарветамі і Бюро Сьвар-
 гаў РСІ хутка прымаць меры рэа-
 гаваньня на заметкі аб зьявішчах
 пратэцыянізму, якія зьямаюцца ў
 друку, наведваючы газэтам вы-
 нікі расьсьледваньня і рэагаваньня
 і выкрываючы на старонках друку
 вінаватых у пратэцыянізме, «ня
 глядзячы на асобы».

Зьвярнуць увагу прафсаюзу
 наогул на належны кантроль
 за дзейнасьцю бірж працы ў
 сэнсе выкананьня дырэктыв аб

барыцьбе з пратэцыянізмам,
 абавязушы ўсе мясцома і
 фабкомы рашуча ўскрываць
 перад грамадзкасьцю і прыцяг-
 ваць да адказнасьці за праву-
 леньні пратэцыянізму, кумаў-
 ства і прыватныя запіскі на Біржы
 працы, наведваючы органы НК-РСІ.

Старшыня ЦКК КП(б)Б
 КЛДНІН.

Прынаваць органы НКПРацы
 сумесна з гасарветамі і Бюро Сьвар-
 гаў РСІ хутка прымаць меры рэа-
 гаваньня на заметкі аб зьявішчах
 пратэцыянізму, якія зьямаюцца ў
 друку, наведваючы газэтам вы-
 нікі расьсьледваньня і рэагаваньня
 і выкрываючы на старонках друку
 вінаватых у пратэцыянізме, «ня
 глядзячы на асобы».

Пратэцыянізм задушае

(Капыльскі раён, Меншчына)
 У Вялешынскай краме № 5 за-
 вўся пратэцыянізм, які вельмі
 цяжка выкараціць.

палым капітал сьвадае толькі 200
 рублёў. Сьляне-ж сьвардзіцца на
 праўленьне і ня хочучь укладаць
 пай ў кааператыву.

Зайдзем, пытаеш добрай падш-
 вы або чаго з враньнімі і іншага
 тавару, люба мала мавецца, а гэты
 тавар у прыказчыка пад прылукам,
 гэта значыць для сватоў і вумоў,
 з якімі вельмі часта ён п'е гар-
 ліцу.

Праверыўшы на факце, я ўба-
 чыў, што ня толькі гэтак тавары
 «расарціраваны», але і адносіны
 прыказчыка для ўсіх пайчыкаў
 ня роўны: да каго груба, а да
 каго і з ласкаю. Гэта птушка
 ўжо мудрой усіх гандляроў, што ў
 нас на базары.

Кааператыву наш зусім слабы, бо

**Мощны ўдар па
 пратэцыянізму**

Пастанова прэзыдыуму ЦКК
 КП(б)Б, якая публікуецца сьёньня,
 павіна адыграць вялікую ролю ў
 справе барацьбы з пратэцыяні-
 змам і кумаўствам.

На глядзячы на рад пастаноў
 вышэйшых кіруючых органаў, ня
 да самага апошняга часу ня вы-
 паранілі адваі в відаў пратэцыяні-
 зму — гэта, так званыя «запіскі»
 з боку розных службовых асоб і
 адказных працаўнікоў з просьбаю
 «абавязкова», «тэрмінова» і г. д.
 паслаць на работу вольна іменна гэ-
 тага беспрацоўнага.

Практыка «запісак» дэаргані-
 зуюае працу бірж працы і выні-
 кае вялікае, з боку беспрацоўных,
 зусім зразумелае абурэньне якія
 доўгімі месяцамі чакаюць сва-
 ёй чаргі пасьляці на работу
 выгнаў. Аб гэтым таксама даволі
 вырава гаворыць шмат расьсьлед-
 коўскіх заметак у друку і вялікая
 колькасць сьведкаў у органы РСІ

Пастанова ЦКК вядзе ўсёму
 гатаму канец. Пасылкі «запісак»
 цяпер будзе разглядацца, як
 пратэцыянізм, і пасылаючы
 іх будучь прышлюцца да ад-
 казнасьці, як за парушэньне ды-
 рэктыв партыі і прафсаюзу;
 работнікі бірж працы, якія бу-
 дуць прымаць гэтыя запіскі, не
 наведваючы аб гэтым органы
 РК-РСІ, будучь прышлюцца да
 адказнасьці «як за сьвяд-
 чаньне пратэцыянізму».

Барацьба з гэтым відам пратэ-
 цыянізму, аднак, найбольш паспя-
 хова можа вэсьціся толькі пры
 шырэйшым удзеле нашай грамад-
 зкасьці, асабліва нізавых прафар-
 ганаў — фабзавкомаў і мясцомаў,
 а таксама і друку.

Таму зусім зразумела, чаму па-
 станова ЦКК надае важнае зна-
 чэньне іх удзелу ў справе выкрыв-
 цы фактаў пратэцыянізму і пры-
 вату на работу без біржы працы.

Сумесная рашучая барацьба на-
 шай грамадзкасьці супроць «запі-
 сак», сьмелае выкрывэньне іх аўта-
 раў на старонках друку, «ня сь-
 глядзячы на асобы», забясьпячы
 нам магчымасьць выкарачэньня і
 гэтай бляжкі з нашага жыцьця.

Пайшычк Н.

Ня ўсе вінаватыя пакараны

На гледзчыні на тое, што ў Асіпавіцкай партыйнай арганізацыі ёсць вялікае рабочае адрэ, у гэтым раёне партыйнае кіраўніцтва было надта слабае. Рабіліся справы, якія кампраматавалі партыю і саветскую ўладу, якія сведчылі аб тым, што ў верхавіні саветскага апарату засела гняль і трута.

Незадавальняючая праца па кіраўніцтве раёнам з боку райкому служыла прычынай таго, што людзкі на месцах працавалі слаба, што таксама незадавальняюча працавалі кампартыйныя і грамадскія арганізацыі.

Кіруючая верхавіна саветскага апарату была на чале існай кампаніі спалчэнняў, растратчыкаў, распусьніцаў і бюракратаў. Галоўным герам зьяўляецца былы старшыня райвыканкому Зуеў, са ім — былы старшыня раённага камітэту ўзаемадапамогі Элізарав, уноўварожаны страхам Студзігар, загадчык заводу райвыканкому Крышч і інш.

Галоўным распусьнікам быў загадчык кулігальнага райвыканкому Герасімовіч, які, карыстаючыся сваім службовым становішчам, урываў на пастаўніц і маральна і фізычна.

Найгожа, што пры гэтых кіраўнікох у раёне рабіліся неданушчальныя злачынствы, што адбывалася на аўтарытэце ўлады срод несельніцтва.

Сілаю толькі і гаварылі аб п'яных справах і злачынствах адпаведных працаўнікоў раёну. Дайшло да таго, што райвыканком данамага пакараў лесу сялянскі. На

загадзе-ж райвыканкому хралючы лес спушталі лесапільны завод самага райвыканкому. Такое становішча прывяло да таго, што значна разгарнулі сваю гандлёвую працу прыватныя лесапрамыслоўцы, якія вулялі ў сялян крадзены лес і карысталіся ільготным правам яго па чыгуны, робачы ўсё гэта пад фірмаю раённага камітэту ўзаемадапамогі. Адым словам, спалчэннікі на права і налева.

Былы начальнік раённай міліцыі Цімішкі п'яніставаў разам з Зуевым, Элізаравым і Крышчунам і на толькі ня прымаў мер супраць злачыннай дзейнасці гэтых свайх таварышоў, але нават і пакрываў іх учыны.

Справа дайшла да таго, што райвыканком пачаў праводзіць напярэды зямельную палітыку. На гледзчыні на тое, што больша частка беднаты цягнула да калектывізацыі, сямельным адрэа райвыканкому цягнуў... за арганізацыю хутароў. Абрэа кулігальнага гаспадарак не праводзілася. Жаданьне перайсці на калектывізацыю формы землекарыстаньня не адбывалася ўвагі.

У камітэце ўзаемадапамогі былі выданыя растраты і розныя іншыя злачынствы, якія рабіліся старшынёю Элізаравым, а старшыня райвыканкому Зуеў пакрываў сваё прычына на паноўні і прымаў розныя меры, каб алошні не папаў пад суд.

З гэтых «актыўна» райком партыі праводзіў важнейшыя гаспадарчыя кампаніі ў вёсцы. А вось і вынікі: заданьне па хлябожытаўках выкарана па 2—3 проц., па

самаабкладаньні — на 25—30 проц. Значнымі і неданушчальнымі адносіны гэты акты ўжываў пры распаўсюджанні пазыкі ўзмаценьня сьлянскага гаспадаркі. Данушчаўся такі грубы прыму, наўтарэнне якога нават цяжка знайсці. Напрыклад, бяднячкі-удовам прыму-сва ўсёўваляся аблігацыі пры атрыманы грошай за здолхну жыццё. Раённы працаўнікі адмаўляліся выконваць заданьне партыі па выведзе ў вёску і на выведжальні. Уся гіль верхавіны, якая была доўгі час затоена, пры правядзенні гаспадарчых кампаній вылезла наверх.

Зараз старшыня райвыканкому Зуеў зняў з працы і аднаім пад суд. Зняты з працы таксама старшыня раённага камітэту ўзаемадапамогі, начальнік міліцыі Цімішкі і сакратар Асіпавіцкага райкому. Меры да адраўленьня верхавіні арганізацыі прыняты. Трэба спадзявацца, што Асіпавіцкая арганізацыя ў блэйшы час ачуняе — парухаў гэтую службу тое, што ў яе складзе ёсць адаровае рабочае ядро. Але трэба заўважыць, што ў раёне шчы зсталіся на месцах некаторыя ўзвельнікі п'янай кампаніі.

У адносінах Зуева і Элізарова ня ўжыты нічо суровыя партыйныя спалчэнні, яны нічо зараз прыцуюць на досьць адказнай працы. Неабходна тэрмінова і больш сурова аднесціся да тых, якія разлажылі верхавіну Асіпавіцкай арганізацыі і скармаматавалі партыю і саветскую ўладу ў вачох насельніцтва. Х. Б.

ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГАРСАВЕТУ

Новая сыстэма народнай асьветы

Пленум гарсавету 31-га мая быў прысьвечан дакладу народнага камісара асьветы т. Валіцкага аб новай сыстэме народнай асьветы ў БССР.

Пытаньне гэта асьвятлялася ў нашай газэце ўжо ня раз, і таму мы замест дакладу т. Валіцкага перадаем каротка.

Згодна новай сыстэмы, дзеці да 8-мі год навучаюцца ў дашкольных установах (дзіцячыя сады, пачцоўкі і г. д.), з 8 да 15 год — у першых і другіх канцэнтрах шэраў другога ступені, г. ан. у сямігодках.

У 15 год, па сканчэньні сямігодка, вучні пераходзяць у прафшкола, дзе навучаюцца тры гады, а з прафшкола — у ВДУ.

Такім чынам, у ВДУ моладзь прыдзе з агульнай асьветай і поўнай кваліфікацыяй.

Побач з прафшколай існуюць тэхнікумы, дзе курсе навучаньня — чатыры гады. Насяль сьвяточна тэхнікуму, вучні змогуць паступіць

на другі курс унівэрсытэту.

Сыстэма таксама прадугадывае дарогу ў ВДУ для дарослых рабочых і пераростаў на наступных этапах: школа — вэбывадальні аспісвеннасьці — вачэрняга гадзанага тыпу — рабфак — унівэрсытэт.

Дакладчык звяртае на разгалоскі на пытаньні аб новай сыстэме народнае асьветы ў нашай РСФСР, УССР і БССР. Тав. Валіцкі лічыць неарыганальным, каб у трох асноўных рэспубліках Савёу, дзе палітычныя і эканамічныя сыстэмы аднолькавыя, былі розныя сыстэмы народнае асьветы, і капушчае, што пытаньне аб сыстэме народнае асьветы навінна быць каардынавана на ўсёсавезным маштабе.

Даклад выклікаў агульнае абмен думкамі.

Выступаўшыя, у большасьці насілі і культурныя працаўнікі, адзначалі некаторыя недахопы ў

сыстэме, якую ірапавае Наркам асьветы.

На думцы т. Бакевіч, было-б больш мэталгодным у адносінах навуцальна дарослых рабочых аб'яднаць тры школы ў адну, каб палегчыць рабочым пераход з адной групы ў другую.

Тав. Шварцык адзначыў, што вучні, якія канчаюць тэхнікумы, згодна сыстэмы, палпаюць на другі курс унівэрсытэту. Было-б добра, каб праграмы апошняга курсу тэхнікумаў супадалі-б з праграмай другога курсу унівэрсытэту, чаго ў сучасны момант няма.

Тав. Шапавіч лічыць, каб курсе навучаньня ў прафшколах быў чатырохгадовым, а ў тэхнікумах трохгадовым, з такім разлікам, каб вучні, якія канчаюць прафшкола і тэхнікумы маглі паступіць на першы курс унівэрсытэту.

Пленум гарсавету выдзеліў калібію для выпрацоўкі рэзалюцыі па дакладу тав. Валіцкага.

Гарасімовіч і іншыя верхавіны працаваў на кляі. Ён, таксама, выконваў грамадскую работу, папярэаў сваю палітычную самазьведанасьць і г. д.

ВДУ атрымоўвае ў асобе рабфакцаў на толькі людзей, якія падрыхтаваны да акадэмічнай працы, але і людзей, якія змогуць выконваць розныя грамадскія абавязкі.

Петрушэня.

Прыглядаючыся зараз да таго, як пачулі зета вашы ачэйкі Асоавіхіму і гурткі вайсковых ведаў, трэба сказаць, што пры такіх становішчы мы далёка не вядзем.

Пізавы ачэйкі Асоавіхіму чакуюць дырэктыўных распараджэньняў ад вышэйшых саветаў Асоавіхіму аб тым, што змерую працу пара асвоіць і што пара ўжо перайсці на лёгкую форму работы. Сваёй ініцыятывы няма. Няма так, як і няма на радзе іншых галін работы.

На плане работы на зета Менскі акрэсьце напачатку правесці ў май месцы выхад з вырашэньнем тактычнае задачы ў полі вожнай ачэйкай у часоўнасьці. Вось і май прайшоў. Тактычныя задачы застаўся задачамі невырашанымі. Ачэйкі і гурткі вайсковых ведаў май месца цалкам праспалі.

Пры такой пастаўцы работы, пры такой ініцыятыве, паваротлівасьці і гібкасці ў рабоце, трэба думаць, што і будучыя месяцы пройдуць з такім жа поспехам.

Здавалася-б, што пара было-б разгарнуць прыватную работу, пара было-б з душыных пакойчыкаў выйсці на шытае паветра. Многія ўжо ачэйкі і гурткі вайсковых ведаў падчылі вышэй: «нас не наведваюць, гурткі расьвідаюць, трэба іх ужо на зета закрыць». Правільна. Не наведваюць, і ня будуч наведваюць пры такім становішчы. Але непрыяльна, што гэтыя гурткі трэба закрыць. Атрыманыя за зэму ў гуртках тэарытычныя

вады павінны быць летам замацаваны практычнай работай — выхадом у поле. Без замацаваньня на практыцы тэарытычныя ведаў, грош цана ўсёй рабоце Асоавіхіму за зэмі перыяд.

Не наведваюць нашы гурткі таму, што мы ўсё яшчэ марынуем гурткоюўцаў у душыным пакой, не наведваюць таму, што мы ўсё час кормім тэорыяй, а практыкі няма.

Давольна тое, што на зета гурткі вайсковых ведаў не распускаяюцца, ня прыходзіцца. Гэта — праўда настолькі ясна, што аб ёй ня трэба было пісаць. Трэба толькі зразумець формы і мэталы летнай работы.

Уся работа Асоавіхіму ў летніх умовах павінна быць пастаўлена так і з такім разлікам, каб элемэнт асоавіхімаўскай агітацыі і прапаганды ваянізацыі зрабіліся ў першую чаргу састаўнай часткай адпачынку працоўных. Туту першую чаргу мы намагаемся на тое, што павольна гібкасць, энэргія і ўмень не прапаваць.

Калі ўся работа па ваянізацыі ня будзе ўзьявана з разуным адначынкам мы добрых вынікаў мець ня будзем. Лягеры асоавіхімаўцаў — адна з лепшых форм ваянізацыі, — гэта сааасаблівы санаторы для працоўных.

На менш важным пытаньнем зьяўляецца падлік усіх тых масавых кампаніяў, якія ў гэтым годзе мы праводзім, і іх правільнае

спарыстаньне. «Тыдзень абароны», «усебеларуская спартакіада», «дзень вызваленьня Беларусі ад Беларускаў» — усё гэта павінна быць шырока спарыстана Асоавіхімам для ўзмаценьня сваіх радоў.

У летні час рабочыя і служачыя гораду наладжваюць экскурсіі за горад, гуляюць ў садах, парках і скверах. Тут можна ўнесці шмат момантаў ваянізацыі, як напрыклад, перасовачны цір, розныя выгляды фізкультуры і г. д., і г. д.

Некалькі горш будзе абстаць справа з уагненьнем у практычную работу вёскі. Але і тут пры ўменнай прапаваць, пры наўнасці ініцыятывы можна дасягнуць чаго-небудзь рэальнага, у першую чаргу, павінна быць 100-процэнтнае спарыстаньне сьвятоточных дрэў. Агітацыйны, агітгулявікі, перасовачныя ціры павінны будуч дапамагчы гэтай працы. А іх можна дасць агарыўшыся з тэарытычнай часткай, забясьпечыўшы іх рознымі вайсковымі і хэмічнымі прыладамі. Але ўсё-ж галоўным у рабоце ачэйкі Асоавіхіму зьяўляецца практычная праца ў с. г. (барацьба з сусьлікамі і г. д.). Без гэтай непасрэднай практычнай працы цяжка будзе прыцягнуць увагу сьлянска да іншай работы Асоавіхіму.

Вось тым галоўным задачам у рабоце таварыстваў улетку. За іх вырашэньне пара ўжо ўзяцца. Пара перанесці ўсю работу з душнага пакою на сьвежае паветра, у поле. М. Шмідт.

Слуховаць.

Інвалід у квадраце Ціхай сьмерцю памірае ачэйка Асоавіхіму БКА. Вайсковы гурток распусьці. Вайсковыя аблігэтыя знаходзіцца далёка ад Менску. Бёцца як рыбе аб лёд салдаў мікалаўскага часу ў гуртку, а працы няма.

Рабочы. Ад рэдакцыі: Што сказаў тав. Арнольдаў?

ЛЕТНІ СОН АСОАВІХІМУ

СОНЦА НЯ БАЧЫМ

Нас не наведваюць таму, што мы яшчэ працуем у душыных пакоях

Прыглядаючыся зараз да таго, як пачулі зета вашы ачэйкі Асоавіхіму і гурткі вайсковых ведаў, трэба сказаць, што пры такіх становішчы мы далёка не вядзем.

Пізавы ачэйкі Асоавіхіму чакуюць дырэктыўных распараджэньняў ад вышэйшых саветаў Асоавіхіму аб тым, што змерую працу пара асвоіць і што пара ўжо перайсці на лёгкую форму работы. Сваёй ініцыятывы няма. Няма так, як і няма на радзе іншых галін работы.

На плане работы на зета Менскі акрэсьце напачатку правесці ў май месцы выхад з вырашэньнем тактычнае задачы ў полі вожнай ачэйкай у часоўнасьці. Вось і май прайшоў. Тактычныя задачы застаўся задачамі невырашанымі. Ачэйкі і гурткі вайсковых ведаў май месца цалкам праспалі.

Пры такой пастаўцы работы, пры такой ініцыятыве, паваротлівасьці і гібкасці ў рабоце, трэба думаць, што і будучыя месяцы пройдуць з такім жа поспехам.

Здавалася-б, што пара было-б разгарнуць прыватную работу, пара было-б з душыных пакойчыкаў выйсці на шытае паветра. Многія ўжо ачэйкі і гурткі вайсковых ведаў падчылі вышэй: «нас не наведваюць, гурткі расьвідаюць, трэба іх ужо на зета закрыць». Правільна. Не наведваюць, і ня будуч наведваюць пры такім становішчы. Але непрыяльна, што гэтыя гурткі трэба закрыць. Атрыманыя за зэму ў гуртках тэарытычныя

вады павінны быць летам замацаваны практычнай работай — выхадом у поле. Без замацаваньня на практыцы тэарытычныя ведаў, грош цана ўсёй рабоце Асоавіхіму за зэмі перыяд.

Не наведваюць нашы гурткі таму, што мы ўсё яшчэ марынуем гурткоюўцаў у душыным пакой, не наведваюць таму, што мы ўсё час кормім тэорыяй, а практыкі няма.

Давольна тое, што на зета гурткі вайсковых ведаў не распускаяюцца, ня прыходзіцца. Гэта — праўда настолькі ясна, што аб ёй ня трэба было пісаць. Трэба толькі зразумець формы і мэталы летнай работы.

Уся работа Асоавіхіму ў летніх умовах павінна быць пастаўлена так і з такім разлікам, каб элемэнт асоавіхімаўскай агітацыі і прапаганды ваянізацыі зрабіліся ў першую чаргу састаўнай часткай адпачынку працоўных. Туту першую чаргу мы намагаемся на тое, што павольна гібкасць, энэргія і ўмень не прапаваць.

Калі ўся работа па ваянізацыі ня будзе ўзьявана з разуным адначынкам мы добрых вынікаў мець ня будзем. Лягеры асоавіхімаўцаў — адна з лепшых форм ваянізацыі, — гэта сааасаблівы санаторы для працоўных.

На менш важным пытаньнем зьяўляецца падлік усіх тых масавых кампаніяў, якія ў гэтым годзе мы праводзім, і іх правільнае

спарыстаньне. «Тыдзень абароны», «усебеларуская спартакіада», «дзень вызваленьня Беларусі ад Беларускаў» — усё гэта павінна быць шырока спарыстана Асоавіхімам для ўзмаценьня сваіх радоў.

У летні час рабочыя і служачыя гораду наладжваюць экскурсіі за горад, гуляюць ў садах, парках і скверах. Тут можна ўнесці шмат момантаў ваянізацыі, як напрыклад, перасовачны цір, розныя выгляды фізкультуры і г. д., і г. д.

Некалькі горш будзе абстаць справа з уагненьнем у практычную работу вёскі. Але і тут пры ўменнай прапаваць, пры наўнасці ініцыятывы можна дасягнуць чаго-небудзь рэальнага, у першую чаргу, павінна быць 100-процэнтнае спарыстаньне сьвятоточных дрэў. Агітацыйны, агітгулявікі, перасовачныя ціры павінны будуч дапамагчы гэтай працы. А іх можна дасць агарыўшыся з тэарытычнай часткай, забясьпечыўшы іх рознымі вайсковымі і хэмічнымі прыладамі. Але ўсё-ж галоўным у рабоце ачэйкі Асоавіхіму зьяўляецца практычная праца ў с. г. (барацьба з сусьлікамі і г. д.). Без гэтай непасрэднай практычнай працы цяжка будзе прыцягнуць увагу сьлянска да іншай работы Асоавіхіму.

Вось тым галоўным задачам у рабоце таварыстваў улетку. За іх вырашэньне пара ўжо ўзяцца. Пара перанесці ўсю работу з душнага пакою на сьвежае паветра, у поле. М. Шмідт.

Слуховаць.

Інвалід у квадраце Ціхай сьмерцю памірае ачэйка Асоавіхіму БКА. Вайсковы гурток распусьці. Вайсковыя аблігэтыя знаходзіцца далёка ад Менску. Бёцца як рыбе аб лёд салдаў мікалаўскага часу ў гуртку, а працы няма.

Рабочы. Ад рэдакцыі: Што сказаў тав. Арнольдаў?

Рабочыя даведваюцца аб назначэньні да нас Раганкова, былі велікі абураны і пратэставалі перад УЦД МББ чыг. т. Арнольдавым аб неданушчальнасьці такога назначэньня. Тав. Арнольдаў чамусьці папярэаваў ачэйкі да пратэстаў рабочых. Пытаньні аб Раганкове, як відаць, і ня думаюць пераглыдаць.

Ва ўсянім выпадку сьлі жандара, грубы з рабочымі, высьляльным да саветскай улады, гр-н Раганкоў снакойна калядуе адным з участкаў наша прамысловасьці.

Рабочы. Ад рэдакцыі: Што сказаў тав. Арнольдаў?

Рабочыя даведваюцца аб назначэньні да нас Раганкова, былі велікі абураны і пратэставалі перад УЦД МББ чыг. т. Арнольдавым аб неданушчальнасьці такога назначэньня. Тав. Арнольдаў чамусьці папярэаваў ачэйкі да пратэстаў рабочых. Пытаньні аб Раганкове, як відаць, і ня думаюць пераглыдаць.

Ва ўсянім выпадку сьлі жандара, грубы з рабочымі, высьляльным да саветскай улады, гр-н Раганкоў снакойна калядуе адным з участкаў наша прамысловасьці.

Рабочы. Ад рэдакцыі: Што сказаў тав. Арнольдаў?

Рабочыя даведваюцца аб назначэньні да нас Раганкова, былі велікі абураны і пратэставалі перад УЦД МББ чыг. т. Арнольдавым аб неданушчальнасьці такога назначэньня. Тав. Арнольдаў чамусьці папярэаваў ачэйкі да пратэстаў рабочых. Пытаньні аб Раганкове, як відаць, і ня думаюць пераглыдаць.

Ва ўсянім выпадку сьлі жандара, грубы з рабочымі, высьляльным да саветскай улады, гр-н Раганкоў снакойна калядуе адным з участкаў наша прамысловасьці.

